

Raadsconsultatie

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Primaire Begroting 2018 GR WAA
Rc nummer 2017 12
collegevergadering d.d. 19 september 2017
raadsvergadering d.d.
fatale termijn
programma Participatie en Werkgelegenheid
portefeuillehouder H. Lamers

ons kenmerk 1207925
team MOADO
steller KM Orval-Jacobs
doorkiesnummer
e-mail ka.jacobs@venlo.nl
datum 6 september 2017
bijlage(n) 1
datum verzonden

Vraag aan de raad (consultatiepunten)

Het college verzoekt de gemeenteraad haar zienswijze te geven met betrekking tot de primaire begroting 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling WAA.

~~Burgemeester en wethouders van Venlo~~
de secretaris

René van Loon

de burgemeester

Antoin Scholten

Raadsconsultatie

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (GR WAA), hebben de deelnemende gemeenten de mogelijkheid de gemeenteraden een zienswijze over de Primaire Begroting 2018 te laten geven.

De zienswijze van de Gemeenteraad Venlo wordt na behandeling van deze consultatie via de lijn van het College aan het Dagelijks Bestuur van de GR WAA aangeboden.

Na het kenbaar maken van een zienswijze, wordt deze verwerkt in een eerste begrotingswijziging GR WAA. Definitieve vaststelling vindt vervolgens plaats door het Algemeen bestuur van de GR WAA.

Het college adviseert u om kennis te nemen van de primaire begroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling WAA en de genoemde punten ten aanzien van frictiekosten, overloopvoorziening, middelen uit verkoop vastgoed en het minimale eigen vermogen kenbaar te maken middels de volgende zienswijze:

- Werk een plan van aanpak uit om de frictiekosten zo veel als mogelijk te beperken;
- Beperk de interne overloopvoorziening tot een minimum door maximaal in te zetten op externe plaatsingen;
- Beperk de gemeentelijke bijdrage door middel van de incidentele baten uit verkoop van onroerend goed;
- Maak een heroverweging ten aanzien van het minimaal benodigde eigen vermogen op basis van de huidige, afgeslankte organisatie en koers.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Primaire Begroting 2018 GR WAA	31 juli 2017
2.
3.
4.
5.

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. Wat is de kernopgave (Wat wordt gevraagd?)

De GR WAA wenst de raad te informeren over en te betrekken bij haar primaire begroting 2018. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd haar zienswijze te geven over het betreffende financiële product.

2. Relatie met programma

GR WAA valt onder het Programma Participatie en Werkgelegenheid.

3. Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat

De WAA Groep is als Sociaal Werkbedrijf namens de gemeentes Venlo, Beesel en Bergen werkgever voor meerdere honderden burgers met arbeidsbelemmeringen (uitvoeder van de WSW-wet).

4. Waarom? (Wat is de voor raadsconsultatie?)

De gemeenschappelijke Regeling WAA schrijft voor dat gemeenteraden een zienswijze kunnen indienen betreffende de primaire begroting.

De primaire begroting 2018 van de GR WAA is 31 juli 2017 ontvangen. Uw presidium is ambtelijk geïnformeerd over de latere aanlevering van de begroting in verband met de verwerking van de meicirculaire 2017. Volgens de aanbiedingsbrief wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld binnen 8 weken eventuele zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de GR WAA.

5. Argumentatie en onderbouwing

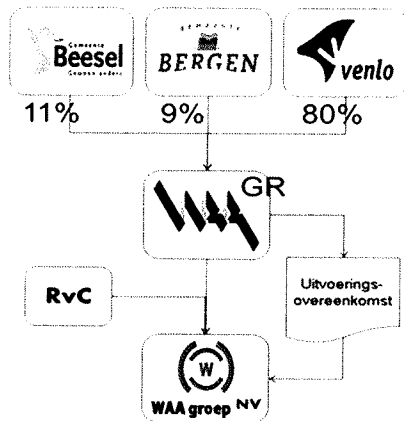
Algemeen

De WAA Groep is als Sociaal Werkbedrijf namens de gemeentes Venlo, Beesel en Bergen werkgever voor ruim 730 fte met arbeidsbelemmeringen (uitvoeder van de WSW-wet).

De drie gemeentes vormen de GR Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (Schap).

De WAA Groep NV is de dochtermaatschappij van dit schap. In deze NV vinden de daadwerkelijke activiteiten plaats. Onderstaand organogram geeft een totaal beeld van de organisatie

Raadsconsultatie - onderbouwing

Gemeentelijk koers ten aanzien van WAA

De WAA volgt de koers om haar ondernemings-activiteiten (ProductMarktCombinaties oftewel PMC's genaamd) te vervreemden of te beëindigen. Daarbij uitgaand van het principe dat de medewerkers meegaan met de over te dragen activiteiten. De meeste PMC's zijn vervreemd. Op de planning voor dit jaar staan nog Schoonmaak, Groen, Kwekerij Roobeek en Document Services. In 2018 werken de wsw-ers zo regulier mogelijke extern, veelal gedetacheerd.

Waar het activiteiten betreft voor de medewerkers met de meeste beperkingen en hoge begeleidingsbehoefte, die binnen de WAA vaak bezig zijn met zogenaamde beschutwerken-activiteiten, heeft Venlo de verbinding gelegd naar haar wijkgerichte werkwijze: deze WSW-medewerkers wordt met KanDoen een nieuwe, passende werkomgeving geboden, gebaseerd op werken en meedoen dicht bij de leefomgeving. Vanaf 2018 zijn de gemeentes zelf verantwoordelijk voor deze groep.

Mede onder invloed van een WAA-bijeenkomst voor de drie gemeenteraden op 27 september 2016 in Bergen – hebben zowel het college van B&W van Venlo als het Algemeen Bestuur van de GR WAA in oktober 2016 opdracht gegeven om langs een aantal scenario's naar een toekomstig passend governance-scenario te zoeken. Vanuit de Venlose raadsafvaardiging lag de focus op de vraag of de WAA en de Venlose gemeentelijke uitvoeringsorganisatie sociaal domein onder gemeentelijke regie samen kunnen.

Via Raadinformatiebrieff 2017-41 bent u geïnformeerd over het feit dat het college van B&W van Venlo opdracht heeft gegeven om projectmatig, op een implementeerbare wijze, nader te onderzoeken hoe de gemeentelijke organisatie Venlo in eigen beheer de WSW en PW-taken integraal kan uitvoeren. Zorg voor de betrokken medewerkers is daarbij zowel doel als middel. Eind 2017 wordt hiertoe een ondernemingsplan van de samengevoegde organisatie opgeleverd en begin 2018 ter besluitvorming voorgelegd aan de betreffende gremia.

Primaire Begroting 2018

De financiële positie van WAA Groep komt steeds verder onder de druk te staan. De voorliggende primaire begroting 2018 toont een stijgend en fors tekort. Voor gemeente Venlo zou dit ook een stijgende tekortfinanciering betekenen naar een bedrag van €2.880.000,=. Gemeente Venlo acht deze stijging niet acceptabel.

Raadsconsultatie - onderbouwing

Het GR Bestuur heeft samen met WAA Groep een aantal punten benoemd die moeten zorgen voor het, structureel terugdringen van het tekort. Door de korte tijdsspanne tussen de oplevering van de begroting en de verzending aan uw raad, zijn deze acties niet verwerkt in de voorliggende versie.

Deze items worden onderstaand toegelicht en geven ook een verklaring over de toename van het tekort. Deze punten kunnen vervolgens de basis vormen voor een in te brengen zienswijze.

Algemeen

De WSW-uitvoering staat al lange periode onder toenemende financiële druk. Ingegeven door de rijksbezuinigingen enerzijds en de Cao-afspraken WSW anderzijds, nemen de (loon)kosten binnen de regeling toe en wordt de rijksbijdrage jaarlijks lager. Hierdoor komen de kosten terecht bij de financieel verantwoordelijke lokale overheid, op gemeenteniveau dus. Het financiële gat dat hierdoor vergroot wordt, leidt tot hogere gemeentelijke tekortfinanciering ten aanzien van de uitvoering van de WSW. Sturen kunnen we hier niet direct op. Via Cedris, VNG en de G32 wordt wel een actieve lobby richting het rijk gevoerd. Daarnaast is de uitstroom lager dan eerder voorzien: in 2018 4% in plaats van 6 à 7 % waarmee eerder werd gecalculleerd. Ook dit is een landelijke tendens, werkgevers blijven terughoudend als het gaat om instroom wsw-ers. Anderzijds blijkt dat ook wsw-ers vasthouden aan hun indicatie.

Actueel, de verandering wordt zichtbaar in 2018

In de schapsbegroting van de GR WAA is een behoorlijke verandering zichtbaar. De begroting 2018 kan dan ook niet vergeleken worden met de eerdere begrotingen. In de begroting 2018 is voor de GR nog slechts het deel van de wsw'ers met een hoge loonwaarde (lage begeleidingsbehoefte) opgenomen. Besloten is immers dat de gemeenten zelf de verantwoordelijkheid hebben om de wsw'ers met een lage loonwaarde (hoge begeleidingsbehoefte) passend werk en passende begeleiding te bieden, in Venlo binnen KanDoen.

In de begroting 2018 wordt de afbouw van de WSW dus zichtbaar. Het aantal WSW-ers, werkzaam binnen de WAA, bouwt zich af als gevolg van uitstroom en het feit dat er vanaf 2015 geen nieuwe instroom meer plaats vindt. De (interne) afdelingen van WAA (productmarktcombinaties) zijn vervreemd, verkocht of staan op de nominatie om vervreemd te worden. Hetgeen dat resteert is detachering en begeleiding van wsw'ers met een hogere loonwaarde. Daarnaast blijft de WAA de formele werkgeverstaken uitvoeren voor alle WSW-ers.

Frictie

In de begroting 2018 is tevens zichtbaar dat er door de versnelde afbouw van de beschutte groep naar de gemeenten per 1-1-2018 extra frictiekosten ontstaan ter hoogte van € 2.500.000. Deze kosten worden deels gedekt door opgebouwde reserves in de afgelopen jaren vanwege het gefixeerde jaarlijkse bedrag dat de deelnemende gemeenten aan gemeentelijke bijdragen hebben betaald. Het resterende deel, groot € 1.000.000 komt ten laste van de extra gemeentelijke bijdrage in het tekort over 2018. De jaren daarna zal het bedrag teruglopen. Door actief in te zetten op de herplaatsing van medewerkers, samen met Bergen en Beesel, kunnen de frictiekosten worden beperkt. Voorstel is om hiervoor een plan van aanpak op te stellen om dit te realiseren. **Voorstel is om dit als zienswijze kenbaar te maken.**

Nieuw inzicht extern detacheringen

Door de WAA is een 'overloopvoorziening' ingericht. Wsw-ers met een hoge loonwaarde, die niet geplaatst zijn op werk op locatie (WOL) of individuele detachering, verrichten werkzaamheden intern bij de WAA. Dit kan een tijdelijke situatie betreffen om een periode tussen twee externe plaatsingen te overbruggen. Uit nieuwe inzichten van WAA blijkt dat een flink aantal wsw'ers niet geschikt lijkt om extern (bij een reguliere werkgever) aan de slag te gaan. Eerde begrotingen gingen wel van externe plaatsing uit. Het netto rendement van een interne plaatsing is lager dan wanneer deze personen wel extern aan de slag zijn. Voor deze overloopvoorziening is in de begroting een raming opgenomen. Extra kosten: € 700.000,=. Voorstel is om de ontwikkeling van deze voorziening in beeld te brengen en de maximaal in te zetten op de bedoelde, externe plaatsingen. **Voorstel is om dit als zienswijze kenbaar te maken.**

Onroerend goed Edisonstraat & Kwekerij Roobeek

De WAA locatie aan Edisonstraat is ruim. Doordat de afbouw volop in uitvoering is, komen steeds grotere deel van het pand leeg te staan. Onderdeel van de koers WAA is dan ook de verkoop van de locatie Edisonstraat. Recent is dit gerealiseerd met een positief boekresultaat van € 1.300.000. Het gedeelte dat WAA nog nodig heeft, wordt (tijdelijke) gehuurd van de nieuwe eigenaar.

De gesprekken over de verkoop danwel liquidatie van de kwekerij in Arcen lopen. Extra baten uit de verkoop van vastgoed kunnen in mindering worden gebracht op de gemeentelijke bijdrage in 2018. **Voorstel is om dit als zienswijze kenbaar te maken.**

Omvang minimum eigen vermogen

Het minimaal eigen vermogen van de WAA (GR en NV) is enkele jaren geleden op € 3/ln gesteld op basis van de toenmalige organisatie en koers. Aanvulling van het eigen vermogen vindt nu plaats vanuit de exploitatie en aanvullende de gemeentelijke bijdrage. Voorstel is om een heroverweging uit te voeren om het minimaal benodigde eigen vermogen vast te stellen op basis van de huidige, afgeslankte omvang van de organisatie en koers. **Voorstel is om dit als zienswijze kenbaar te maken.**

Advies

Het college adviseert u om kennis te nemen van de primaire begroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling WAA en de genoemde punten ten aanzien van frictiekosten, overloopvoorziening, middelen uit verkoop vastgoed en het minimale eigen vermogen kenbaar te maken middels de volgende zienswijze:

- Werk een plan van aanpak uit om de frictiekosten zo veel als mogelijk te beperken;
- Beperk de interne overloopvoorziening tot een minimum door maximaal in te zetten op externe plaatsingen;
- Beperk de gemeentelijke bijdrage door middel van de incidentele baten uit verkoop van onroerend goed;
- Maak een heroverweging ten aanzien van het minimaal benodigde eigen vermogen op basis van de huidige organisatie en koers.

Terugdringen van het gepresenteerde tekort, waarvan het Venloos aandeel 80% bedraagt, is een absolute must.

Ook de gemeentes Bergen en Beesel houden deze gepresenteerde lijn ten aanzien van de zienswijze aan.

Raadsconsultatie - onderbouwing

6. **Welke** externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

NVT

7. **Financiële paragraaf**

De bijdrage van de gemeente Venlo in het tekort van de GR WAA maakt onderdeel uit van het financiële vierkant Sociaal Domein. De voorliggende begroting toont een tekort van € 3.948.000. Voor gemeente Venlo calculeert WAA Groep een bijdrage in dit tekort van € 2.926.000. Opvolging van de adviezen in deze zienswijze realiseert een beperking van het tekort en dus onze gemeentelijke tekortfinanciering.

8. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	..
Financiële risico's en aspecten	X
Economische risico's	X
Maatschappelijke risico's	X
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	..
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	..
Overige strategische risico's	..

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

- Het huidig, en de komende jaren kennen als basis de beweging van binnen naar buiten. Indien de transformatie vertraagd, heeft dit effect op het resultaat. Dit blijkt al in de nu voorliggende begroting. Strak sturen hierop blijft dus van groot belang.
- Rechtstreeks daaraan gerelateerd is een risico dat de doelgroep van WSW-medewerkers een kwetsbare doelgroep is, met een zorgverantwoordelijkheid van de gemeente. Dat dit relevant is en kan worden voor het tempo en de benodigde zorgvuldigheid, is een expliciet te benoemen risico.
- De begroting gaat ervan uit dat iedereen aan het werk is. Bij vervreemdingen van bedrijfsonderdelen is het doel zoveel mensen mee over te laten gaan (hoge SROI). Dit zal niet altijd lukken. Voldoende werk / opdrachten bij overige bedrijven of publieke sector is dus noodzakelijk om ieder aan het werk te houden. Acquisitie, samen met het WSP, blijft prioriteit houden.
- De bekende rijksbezuinigingen voor de WSW zijn verwerkt in de voorliggende begrotingsjaren.
- De WAA Groep is recent vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

9. Vervolgprocedure